

Detroitu 23 ubitih in 700 ranjenih

Boji med belimi in črnici so primorali predsednika Roosevelta, da je poslal v Detroit vojaštvo. Guverner je postavil državo Michigan pod vojaško oblast.

Detroit, Mich., 22. junija. — Predsednik Roosevelt je apeliral na one Detroitčane, ki so začeli plemensko vojno, da se mirno vedejo. V pobojuh včeraj je bilo ubitih 23 oseb in več kot 700 ranjenih. Predsednikovo proklamacijo je izdal vojni tajnik Stimson, ki je ukazal generalnemu majorju Aurandu, naj uporabi silo, da zatre revolto. Vojni oddelek je kmalu zatem izjavil, da prihod vojaštva vzpostavi zopet red v Detroitu.

Boji med belimi in črnici so se nadaljevali skoraj 24 ur. Od 23 ubitih je 20 črncev. Ob 11:30 si je vojaštvo imelo položaj v oblasti.

Vojaštvo je dospelo na trg Cadillac pred polnočjo. Guverner Kelly je razglasil policijsko oblast, toda nihče je ni upošteval. Ukazal je mobilizacijo državnih milic in postavil državo pod vojaško oblast. Toda dokler ni bilo vojaštva, nemiri niso nehali. Vojašto se je pripeljalo s 30 truki s polno bojno opremo.

Boj se je začel v neki zamorščini hiši. Več kot 200 vojakov je dospelo, ki so oddali 1.000 strel in plinskih granat v poslopje. Na policijo so bili izposlojani skozi okna.

Na policijo je bila na nogah masna aretacija, se je izvršila. Več kot 600 oseb je bilo poslanih v bolnišnice.

Guverner, ki je dospel z letalnice v Columbuse, se je posvetil mestnim oblastim, nato razglasil preki sod. Ukazal je, da morajo ob desetih zapreti gostilne in vsa zabavišča.

Desetih je pa zapovedal policijsko uro za vse prebivalstvo. Nihče se ni brigal za te odločbe.

Na trgu Cadillac se je zbralo več 3.000 oseb, katerih policijska sila ni mogla razgnati. Od vseh strani so prihajala vrtiljaki o novih pobojuh. Beli so napadali hiše zamejence, ki so zasedali bele. Zmešnjavo so razbili mladi pobalini, ki so zapretili bele in črne, pobiti pa v avtih in na uličnih železnih palah.

Med ubitimi belimi je tudi nek vojak, katerega je druhal iz avta, ko je hitel na kraj rešitve, da pomaga ranjenemu.

GLEDE POGREBOV

Pogreb Mary Mlinar sta imeli Mary in Rose Miller iz Detroita, Mich., nečakinji Mary Mlinarja. Njen pogreb bo ob osmih v cerkev sv. Marije.

Pokojna zapuščila tudi sestro Mrs. Ursula Debe-Debe na 6303 Dibble Ave.

Pogreb Josephine Jereb dospel njen brat Alojzij iz Chicagoa, Ill. Pogreb bo ob desetih.

Pogreb Frank Navačiča bo ob enajstih v cerkev sv. Marije na 40. St.

Pogreb vojaka Fredericka bo v petek jutraj ob enajstih v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Pogreb za Louis Hladom bo v petek jutraj ob 9:15 iz Želeto-pogrebnega zavoda v cer-
kvi sv. Vida in na Kalvarijo.

Naši avijatičarji bodo nosili jeklene oklepe

London. — Neka londonska firma je začela z masno produkcijo jeklenih oklepov za ameriško zračno silo. Te oklepe bodo nosili ameriški avijatičarji pri poletu nad sovražno deželo.

Pilot in pomagač bosta imela oklep samo spredaj, ker imata hrbet zavarovan z jekleno ploščo. Druga posadka bo pa imela popoln jeklen "telovnik," da jim bo varoval prca, trebuh in hrbet.

Avijatičarji, ki so imeli take oklepe na sebi, so bili zadeti od krogel, toda nobena ni oklepa prelomila. Ameriška zračna sila je naročila te oklepe šele potem, ko so se izkazali popolnoma zanesljivi.

300 Amerikancev je umrlo v japonskem ujetništvu

Washington. — Več kot 300 ameriških vojakov je že umrlo v japonskem vojnem ujetništvu za različnimi boleznimi. To je vse od časa, ko je padel Bataan in Corregidor, poročila vojni oddelek vlade.

Vesti poročajo Rdeči križ vojnemu oddelku. Največ vzrok smrti ameriških vojakov je malarija, pljučnica in difterija. Vojni oddelek je že prej poročal, da je umrlo 300 ameriških vojakov za ranami na Bataanu.

Rusija zopet zahteva drugo fronto v Evropi

Rusija je poslala Angliji in Ameriki zopet zahtevo po drugi fronti v Evropi in sicer mora biti druga fronta odprta še letos. Rusija svari zaveznike, da bi pomenila zamuda zdaj velike in težke posledice.

"Nemci zdaj ne mislijo več na zmago. Vse zavisi zdaj od tega, kako bodo znali zavezniki izrabiti položaj za drugo fronto, brez katere ne more biti zmage," se glasi rusko poročilo iz Moskve.

Anglija je zgradila že 900 ladij od začetka vojne

Hayes, Anglija. — Lord Winstler je izjavil v nekem govoru, da je Anglija zgradila od začetka te vojne 900 bojnih ladij in da je prošlega septembra namo-destila že vse izgube, ki jih je utrpela angleška mornarica v tej vojni.

Dalje je izjavil, da je bilo poslanih iz Anglije od padea Francije čez morje 3.000.000 vojakov in to z izgubo samo 1.348 vojakov. Do marca letos so potopili 5.000.000 ton ladje-
jevja osišeč, 3.000.000 pa poškodovani.

Sovražnik je izgubil do sedaj dve bojni ladji, 14 križark, 87 rušilcev in mnogo manjših bojnih ladij. Italijani dozaj niso potopili niti ene angleške bojne ladje.

Mladina vabljen

Nocoj ob osmih bo v javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave. važen sestanek, na katerega je vabljen zlasti naša mladina. Zlasti naj pridejo tisti, ki bi jih zanimalo iti po vojni v Jugoslavijo ter ji pomagati k restoraciji.

Naciji se bodo kmalu podali, trdijo Rusi

Moskva, 21. jun. — Pravda, glasilo komunistične stranke, je prinesla na predvečer druge obletnice vojne z Nemčijo uredniški članek, da "sovražnikova brezpopojna vda" ni več daleč. Istočasno pa svari, da ima Hitler še močno armado, katero je popolnoma preorganiziral.

IZ SLOVENIJE

Iz Londona je prišla vest, da Miško Kranjc eden prvih sodobnih slovenskih pisateljev ni bil ubit, temveč še živi. Drugih podrobnosti nimamo.

Ravno tako poročajo iz Londona, da je bil dr. Vrhunec, ki je bil dozdaj zaprt v Koprno, premeščen v koncentracijsko taborišče na otoku Elbi. Dr. Vrhunec so šteli med slovenske industrijske prvake. O njem so nekaj časa krožile vesti, da je bil ustre-
ljen.

Iz Kaire prihaja vest, da je v Ljubljani umrl Albert Kramer, najuglednejši predstavnik slovenske liberalne struje. Bolehal je več let za jetiko in je v priči slabih zdravstvenih razmer in težkoč v pogledu prehrane, najbrže postal predčasna žrtev te bolezni. Do svoje smrti je bil generalni tajnik Jugoslovanske nacionalne stranke.

Slovenski vojak utonil

Zopet je udarila kruta usoda med naše mlade fante, ki služijo Strici Sama. Sedaj je zah-
tevala življenje mladega mornarja Rudolpha J. Franz, star komaj 20 let. Utonil je po nesrečnem naključju v nekem pristanišču blizu New Yorka.

Tukaj zapuščila žalujoče starše, Joseph in Mary, brata Raymond, ki je pri vojakih v taborišču Croft, South Carolina in več drugih soročnikov. Družina živi na 16304 Huntmere Ave. Pokojni je bil član društva Modern Crusaders št. 45 SDZ.

Truplo bo poslano v Cleveland. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda, 458 E. 152. St. Čas pogreba še ni določen. Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje, pokojnemu pa naj bo ohranjen blag spomin.

Ruski generali so baje v Gibraltarju

London. — Berlinski radio je včeraj trdil, da je 16 članov ruskega generalnega štaba v Gibraltarju. Prej je nemški radio tudi trdil, da je tam angleški kralj.

Mesarji grozijo zapreti

Več kot 650 mesarjev v Clevelandu je sinoči na sestanku glasovalo, da bodo v bližnji bodočnosti zaprli vrata, ako ne bodo dobili večje količine mesa. Veleposrednice nočejo klati živine, ker se jim, kot pravijo, po teh cenah ne izplača. Mesarji bodo imeli v 10 dneh drug sestanek, na katerem bodo določili nadaljne korake.

K molitvi

Članice podružnice št. 25 SŽZ naj se zbere nocoj ob osmih v Grdinovem pogrebem zavodu, da se poslove od pokojne sestre Josephine Jereb. Članice društva Srca Marije pa nocoj ob 8:15 istotam, da se poslove od pokojne sestre Mary Mlinar.

Izpred vojaškega sodišča v Ljubljani

(Iz "Jutra," z dne 28. marca 1943 v izvirnem besedilu).

"Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljništva Oboroženih sil Slovenije-Dalmazija, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

1. Šestu Bošanu, pok. Florjana in pok. Marije Znidar, roj. v Bistrici 10. jan. 1875, bivajočemu v Kušnji (Trebeljino), v zaporu;

2. Slaku Antonu, pok. Mateja in Petrič Amalije, roj. v Zabu-kovju 16. V. 1908, bivajočemu na Rakovniku št. 40, v zaporu;

3. Petelinu Francu pok. Josipa in Marije Koštomaj, roj. na Rakovniku 29. I. 1909 istotam bivajočemu, vrtnarju, v zaporu. Obtoženi so bili:

a) prevratne združbe, ker so v okolišni občini St. Ruperta v nedoločnem času do 31. januarja leta 1943 sodelovali pri združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družbenega reda v državi;

b) sodelovanja v oboroženem krdu, ker so v istih okoliščinah bili člani oboroženega krda in so vzdrževali zveze z njim s tem, da so dobavljali oboroženim upornikom v okolici St. Ruperta obvestila;

c) poskušenege napada na življenje pripadnikov Oboroženih sil, ker so v Dobu 26. in 27. decembra 1942 v zvezi z uporniki poskusili napad na pripadnike Oboroženih sil in podpirali napad na posadko na gradu v Dobu, zaradi katerega je bilo ubitih 19 vojakov;

d) udeležbe pri devetih raznih ubojih, ker so v istih okoliščinah namerno podpirali napad na dobski grad ter so v zvezi z uporniki povzročili smrt 3 članov družine grofa Logotekija in šestih članov družine šentru-perškega komisarja Mauserja Josipa, ter izvršili pri tem razne okrutnosti;

e) namernega požiga, ker so v istih okoliščinah in na isti način povzročili požar na gradu v Dobu.

Slak Anton in Petelin Franc sta zaradi tega obtožena:

f) tatvine z obtežljivimi okoliščinami, ker sta se v dobi med 27. decembrom 1942 in 1. januarjem 1943 polastila zaradi osebnega dobička drv, volne, seno, čevljev, voz in raznih drugih predmetov, ki sta jih odpe-ljala iz razvalin razrušenega gradu v Dobu, ter se orisostila z opustošenjem poslopja in z umorom njegovega lastnika grofa Logotekija, članov njegove družine in vojakov, ki so tvorili posadko na gradu.

Iz teh razlogov je sodišče spozna-lo šesta Boštjana, Slaka Antona in Petelina Franca za krive sodelovanja v prevratni združbi ter pri oboroženem krdu in jih obsodilo na skupno kazen do-smrtne ječe z vsemi zakonitimi posledicami.

Dober igralec žoge

Albert Widmar, sin poznane Widmarjeve družine iz 1428 E. 43. St. obeta biti še dober igralec žoge pri kakem večjem ame-
riškem teamu. Včeraj je igral z Cleveland Automatic Tool krožkom in premagal Eaton Axle. Nato se je pa takoj od-peljal za treningo v Scranton, Pa., kamor ga je poklical Bos-tonski team. Želimo mu mnogo uspeha. Albert je star komaj 18 let in kaže nenavadno spretnost v žogometu.

Brez pogodbe ne gremo delat, pravijo unijski premogarji

Washington, 21. jun. — Tajnik notranjih zadev Harold Ickes, in predsednik unijske pre-mogarjev, sta se danes sestala k razgovoru. Toda razgovori danes niso imeli nobenih uspe-hov in jutri se bosta ponovno sestala. O čem sta se razgo-varjala, ni znano, toda najbrže glede stavke premogarjev.

Unijski premogarji so zav-rnili posredovalni predlog vo-jnega delavskega odbora za boljše plačo ter odšli na stavko takoj zopet prijeti za delo, ako v l a d a popolnoma prevzame premogovno industrijo. Na 1. dni zaloge premoga.

Vednoma vsi unijski premo-garji počivajo, okrog 500.000 po številu. Unija je izjavila, da so premogarji pripravljeni takoj zopet prijeti za delo, ako v l a d a popolnoma prevzame premogovno industrijo. Na 1. dni zaloge premoga.

Zavezniki pošiljajo v Italijo radijske apele, naj italijanski narod demonstrira za mir

Gl. stan zaveznikov v Afriki. —Zavezniki vrhovno povelj-stvo je začelo pošiljati potom radija apele na italijanski na-rod, naj demonstrira za mir ter ga svari, naj se ogiblje vojnih industrij, ako se hoče obvaro-vati zračnih bomb.

"Zaveznika zračna sila je dobila ukaz, naj bombardira vaše vojne industrije in komu-nikacijske zveze, dokler bodo delale za interese osišeč," se je glasilo radijsko svarilo iz Se-verne Afrike.

"Bombardirali bodo vašo voj-no industrijo tako vestno, kot so bombardirali vašo pristaniš-šča in brodogradnjo v Afriki.

"Zato vam zavezniki vrhov-no poveljstvo svetuje, da zapu-stite okolico teh tarč in da od-peljete svoje družine na varno. Zavezniki imajo namen, da bo-do sesuli vaše tovarne, dokler bodo delale za koristi osišeč.

"Vaša zveza z Nemčijo je vzrok, da padajo zdaj bombe na italijanska mesta."

22 dečkov in eno deklico so prijeli v cirkusu

Toledo, O. — Policija je pri-jela 22 dečkov in eno deklico, ki so vsi v starosti od 14 do 17 let. Vsi so ušli iz doma in se vdnja-li pri cirkusu Cole Bros., ki ima tukaj predstave. Mladina je večinoma iz države Ohio.

Kot so izjavili, so zapustili domače kraje obenem s cirku-som, ki je imel tam predstave. Vodstvo cirkusa jim je plače-
valo \$11 na teden in hrano. Po-licija je obvestila starše, naj pridejo po otroke.

ZDAJ PA LE NA DAN Z OTROCI!

Tiste mlade zakonske žene, ki so se bale otrok, češ, da je vojna odzvela razne potrebe, ne, ki so neobhodno potrebne za male nagajivčke, naj se po-tolažijo, ker urad za vojno pro-dukcijo je sklenil, da naj imajo dojenčki vsega dovolj.

Ako se je katera bala, da bo morala nositi otroka na hrbtu, kot Indijanke ali ciganke, naj to kar pozabi. Otroških vozičkov bo zopet dovolj. Dovolj bo tudi plenice, spodnjega peri-

maja je sicer predsednik Roose-velt naročil tajniku notranjih zadev, Ickesu, da prevzame premogorove v imenu vlade, to-da obratujejo jih še vedno po-samezne družbe, ki so se tudi pogajale s premogarji.

Dogovori so se razbili, ker premogarji ne o d n e h a j o od svojih zahtev, da dobivajo \$1.30 na dan več mezde.

Iz raznih krajev prihajajo vesti, da bodo morale vojne in-dustrije zapreti vrata, ker bodo kmalu brez premoga. Topilni-ce v Pittsburghu javljajo, da bodo ustavile delo v par dneh.

Tajnik Ickes je ukazal zaple-niti ves premog, ki se nahaja točasno na železniških vozovih. Ta premog dobijo zdaj samo oni, ki imajo manj kot za 10 dni zaloge premoga.

Zavezniki bombardirali so več-
raj razbijali zopet po Siciliji, pa tudi Napel je dobil "vizite" in druga italijanska mesta.

Radio iz Alžira je danes sva-
ril Italijane, da so zavezniki bombardirali največ pristanišča, odslej bodo obiskovali pa tudi notranjost Italije. "Zato, ako hočete reši-ti svojo industrijo in ako želite, da bo Italija po vojni to, kar je bila prej, zahtevajte premirje in začnite z demonstracijami proti vojni," je svaril radio.

Mrs. Stanonik se je že priglasila z narodno nošo

Mrs. Mary Stanonik iz 6209 Bonna Ave. se je prva prigla-sila na naš apel, da se udeleži-
jo Slovenke v narodni noši pro-slave 4. julija. Torej priglasi-te se še druge in to ta teden.

Iz bolnišnice

Mrs. Gornik iz 1331 Giddings Rd. se je vrnila iz bolnišnice po težki operaciji. Doma je še vedno pod zdravniško oskrbo. Tem p o t o m se želi zahvaliti vsem za obiske in darila v bolnišnici.

V zadnjo čast

Člani Svetovidskega odra in Orla naj se zbere nocoj v šoli sv. Vida po seji dramskega društva, da se grede skupno poslo-vit od pokojne Mary Mlinar, matere Matthew in Frank Mlinarja.

Poletje je nastopilo

Danes ob 3:13 zjutraj je urad-nim potom prišlo k nam poletje. Sonce je vzelo to naznanje in nas kaj prijetno ogreva.

'AMERIŠKA DOMOVINA'

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 146 Tue., June 22, 1943

Dežela še ne bo izumrla

V Zedinjenih državah se množe poroke zadnji dve leti v takem številu kot nikdar poprej. Vlado poročilo zatrjuje, da je tudi več rojstev kot prošla leta, kar je naravno.

Vojna ima na vesti večje število porok, kar je logično. Fantje, ki so klicani v armado ali ki pričakujejo klica vsak trenutek, vprašajo izvoljenke za roko in uslušani so.

Iz teh številnih porok je, naravno, večje število otrok. Tako vojna povzroča dvoje: večje število rojstev na eni strani, na drugi pa uničuje prebivalstvo. Kot izkazuje najnovejša vladna statistika, prevladuje zdaj v Zed. državah število rojstev število smrti, najsi bo naravne smrti in na bojnem polju.

Mnogo poročenih moških, ki so bili klicani v armado kmalu po poroki, ali pa ki so se poročili ob času kratkega dopusta, ni še videlo svojih novorojenčkov, ki so prišli na svet v času, ko so njih ateki na bojnem polju. Tragedija vojne bo povzročila, da nekateri izmed njih ne bodo nikdar videli svojega sinčka ali svoje hčerke. To je vojna s svojimi posledicami. Mnogi se bodo vrnili iz vojne in bodo videli svojega malega paglavčka klobčati po hiši, ki ga pri njih odhodu še ni bilo. Lahko si mislimo, s kakšnim veseljem ga bodo vzeli v naročje. Otrok se bo sicer branil nepoznanca, ki ga ni še nikdar videl, toda kri ni voda, kmalu si bosta oče in otrok neločljiva prijatelja.

Ko je bila sprejeta postava za obvezno vojaško službo in so fantje vedeli, da bodo prvi klicani pod orožje samski moški, so hoteli jemati poročna dovoljenja. Ne zato, kot nekateri trdijo, da bi se hoteli s tem izogniti vojaščini, vsaj velika večina njih ne. Hoteli so se poročiti, pa naj pride kar hoče. Mnogi so se priglasili prostovoljno v armado po medenih tednih. Nekateri so čakali, da so jih poklicale naborne komisije. Danes imamo v armadi na tisoče mladih očetov, ki nestrno čakajo vsakega pisma od doma, ki jim bo povedalo, kako se imata žena in dete.

Za mnoge je to razmerje težko in bridko. Toda zavedajo se, da vojna ne pozna srčnih čustev in ne romance. Vojna vpraša samo za krepka mlada telesa, ki znajo prijeti puško v roke, voditi bombnike in tanke. Za srčna čutila v vojni ni časa, niti mesta. Tisto si lahko privoščijo samo domača fronta.

Toda to ne bo trajalo večno. Vedno bližje prihaja dan, ko se bodo naše zmagovalne armade vračale domov, kjer jih bodo čakale družine in družinice, za katerih srečnejšo in boljše bodočnost so prebili toliko mesecev in let na bojnem polju.

Demokracija ni kak stroj

V teh trenutkih napetosti in nervoznosti, ko se vsako sekundo dogajajo nove spremembe v oblikovanju dogodkov, mnoge nepočakljive duše godrnjajo nad počasnim delovanjem demokracije. Trdijo, da v takih časih demokracija ne more pravilno in uspešno delovati in neprestano prihajajo na dan z novimi načrti, ki so jih izumili sami in ki so, po njih mnenju, edino pravi za uspešnejše delovanje demokracije.

Govoričijo o demokraciji, kot bi bila kak narisani načrt za nov stroj, ki z vso natančnostjo izdeluje te ali one vrste predmete.

Toda demokracija ni noben narisani načrt, niti ni kak stroj, niti v političnem smislu besede ne. Demokracija je nek način življenja, ki izhaja iz posameznika. Demokracija je metoda, ki sili posameznika, da živi v prijateljstvu z sosedom. Demokracija je formula, katero so iznašli civilizirani in svobodni narodi, da najuspešnejše izvršuje in rešuje velike probleme človečanstva v medsebojnih odnosih.

Demokracija je pot revolucije po evoluciji. Je edin način, po katerem se moremo rešiti pohlepnosti po posestih sosedov, ki preganja razredne in stanovske boje. V demokraciji leži rešitev vseh naših problemov, ker demokracija je volja ljudstva, v nji je zapadana volja in pogum mnogih posameznikov, ki se grupirajo okrog demokracije.

Demokracija je posebne vrste svojstvo. Raste počasi, pa neprestano. Njeno hotenje je usmerjeno vedno naprej in naprej.

Demokracija bazira na pravičnosti. Verske in politične nestrpnosti, razredni in narodnostni boji so zapreke, katere skuša demokracija spraviti s poti. Njena pot je morda dolga in težavna, toda končno mora zmagati, ker njeni nameni so jasni in pravični.

Ker je demokracija svojstvo in ne postava, ima tudi mnogo napak. Toda te napake so človeške in se z voljo večine vedno lahko popravijo. Kakršne pravice ima večina, jih bo obdržala samo tedaj, ako dovoli iste pravice tudi manjšini, ker šele potem se lahko imenuje — demokracija. Ako zahteva večina svobodo govora, mora isto dovoliti tudi manjšini. Pravica debate mora biti odprta tako manjšini kot je večini.

Demokracija je kot vera, katero je treba prakticirati, da se jo more upoštevati. Demokracija lahko reši probleme v krizi, kar smo zlasti dokazali tukaj v Ameriki, čeprav so dokazovali diktatorji nasprotno. Obe naši bojni fronti, z-

Hitler je zedinil Evropo

Napisal Peter Lipa

Washington, maja (ONA) — Hitlerjev cilj, katerega je v svoji zloglasni knjigi — Mein Kampf — odkrito povedal, je bil, da zedini Evropo pod vladno enega naroda — Nemčije. Njegova strategija napadanja posameznih narodov, vsakega posebej — Čehoslovaške, Poljske, Holandske, Belgije in Francije — je bila le dozori- tev skrbno zasnovanih in pripravljenih načrtov, katerih cilj je bil, da spravi vso Evropo pod enotno gospodarsko, politično in vojaško kontrolo. To kontrolo je imela seveda izvajati nemška država in rasa nemških nad-ljudi.

Ali se je Hitlerju posrečilo zediniti Evropo?

Odgovor na to vprašanje vsebujejo vesti, iztihanapljenne iz dežel, podjarmljenih od nazi- stov, po skrivnih podtalnih kanalih, ne pa poročila, katere oddajajo mogočne nemške radio postaje. Odgovor se glasi, da je Evropa zedinjena — da je vse narode kontinenta združila taka enotnost volje in ciljev, kakršne še niso poznali v teku stoletij; vsi razdari med narodi in strankami, med verami in rasami so utihnili, docim so se vse vere, rase, stranke in narodi strnili v eno samo vrsto z enim samim skupnim ciljem.

Navajamo nekatere dokaze, nabrane iz poročil, ki so v zadnjih dneh prispela iz vseh koncev in krajev Evrope:

Češki patrioti so izkoristili priliko, katero jim je nudil zračni napad RAF na Skodove orožarne, ter so povečali povzročeno škodo s tem, da so prerezali telefonske in brzojavne žice, poškodovali strojno orodje in uničili različne naprave. Par dni popreje je bila nastala v neki Skodovi podružnici ogromna eksplozija, nakar je izbruhnil velik požar, ki se razširil tudi na sosedne kemične tovarne Hochstetter and Schickradt.

Na Danskem je požar uničil največjo tovarno za bolniške potrebe; ogenj je uničil tudi vse zaloge in vse stroje. To se je zgodilo v začetku aprila, ko maj par dni pred uničenjem velikih zalog cementa, ki je bil namenjen za uporabo pri zidanju nemških utrdb. Strategično važna železnica od Aalborga na Severno morje je bila prekinjena od eksploziji, ki so izruvale tračnice in vrgle vagone iz tira. Neznani saboterji so porušili Riffel Syndikatet, najbolj skrbno zastraženo tovarno na Danskem. Tovarna je izdelovala lahko strelno orožje.

V Grčiji se je zbrala vojska patriotov, ki šteje 50.000 mož iz gorskih predelov dežele in se nahaja zdaj pod skupno komando; pripravljena je na udar o pravem trenutku. Skupine teh patriotov neprestano nadlegujejo okupatorje, ter so izsilile evakuacijo marsikaterih krajev na Grškem. "Pomorski gerilci" delujejo v Egejskem morju in imajo ladje, katere so odvzeli sovražniku; svojja skrivališča imajo v zalivih in zalivčih, ter od tam prestrezajo ladje, ki plovejo ob obali.

Mnoge izmed teh ugrabljenih ladij so bile v službi osištca za prevoz živeža — vse te zaloge so zdaj na razpolago armadi patriotov.

Na Francoskem je podzemeljski pokret izvrstno organiziran, ima vodilni odbor in bogato izbiro časopisov. Načrti za sodelovanje z zavezniki v slučaju invazije so pripravljeni, izdelani z vso skrbjo do zadnje pitice. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je bilo uničenih 10 lokomotiv, 2.000 vagonov je bilo ali uničenih ali pa

poškodovanih; železniški promet je bil pretrgan na 60 različnih krajih za skupaj 2,460 ur.

Podtalni časopis "Le Franc Tireur" prigrvarja ženam, naj demonstrirajo proti mobilizaciji svojih mož za prisilno delo, ter jim svetuje, naj se s silo upro policiji. "Kadar se pojavi policija pred vašimi vrati, ni jim treba odpreti vrat; prisilite jih, da vam zlomijo duri (ako si bodo drznili to storiti) in dvignite ves okraj, da izbruhne revolta. Odršenje je blizu." Pierre Vientot, bivši francoski minister, ki je nedavno pobegnil v Anglijo, da se pridruži De Gaulleu, je dejal, da so deportacije francoskih delavcev imele posledico, da se je pasivni odpor spremenil v aktivno revolto, ter da sabotaža močno narašča.

Kruto zatiranje širom Evrope, daje temu poročilu o evropski edinstvi še dodatnih dokazov verodostojnosti. V Jugoslaviji so požgali 19 hiš v vasi Dubac in 150 oseb iz Dubaca in iz bližnjega Kraljeva, je bilo ustreljenih v znak maščevanja za smrt treh nemških vojakov. Nemški vrhovni komandant Bader objavlja ustrelitev 400 talcev v Beogradu "da maščuje smrt treh nemških oficirjev." Nemška armada je začela novo ofenzivno kampanjo proti četam patriotov v južni Bosni in v Črni gori.

Trinajst Norvežanov je bilo ustreljenih v teku treh dni zaradi proti-nemškega delovanja. Nemški oddelki, katere so podpirali oklopni vozovi, tanki in letala, so v Varšavi izvedli morije Židov. Izgredi so nastali v Sofiji med nežidovskim prebivalstvom v protest proti "krutim in nečloveškim ukrepom," katere je nameravala vlada izvesti z evakuacijo 25.000 Židov iz Sofije. Druga mera nacistične bolgarske vlade, ki je vzbudila splošno ogorčenost v javnosti, je dejstvo, da so bile vse ljudske šole na Bolgarskem zaprte, ker je bilo treba oddati poslopja bolgarskim in nemškim vojaškim silam.

Trije slučajji upora v vrstah nemškega vojaštva v Belgiji, dajejo vtis da je tudi nemški narod že sit prelivanja krvi, katero mu narekujejo njegovi nacistični predstojniki.

Da, Hitler je Evropo zedinil. Seveda ne tako kot je nameral val. Evropski narodi naj bi mu bili pokorni sužnji, podpora njegovega carstva, sužnji brez moči, gospodarsko odvisni in nezmečni, da se mu upirajo. Toda evropski narodi so se zedinili v svoji odpornosti, v svoji mržnji do tiranov in do njihove krutosti. Njihova edinstvo je bolj globoko kot vse socialne, gospodarske ali narodnostne razlike, kajti pod Hitlerjevo peto nikdo nima nobenih socialnih gospodarskih ali narodnostnih pravic.

Ako bo znala Evropa vzdržati to slogo, katero je našla v svojem neomajnem odporu proti nacističnemu suženjstvu, ako se bo znala spominjati one bede, katero ji je prinesla nesloga — a kako bi jo mogla pozabiti? — potem ne bodo mogli nobeni ozkosrčni interesi posameznih skupin preprečiti organizacije trajnega mira. Evropa se je naučila edinstva v težkem trpljenju. Egoizem in pritisk posebnih interesov ne sme tega trpljenja napraviti brezplodnega za bodočnost. Ta edinstvo je bila kupljena za tako visoko ceno, da se je ne sme zavreči.

Let's Buy Our Way
to
VICTORY
With War Bonds!

naj in doma, sta dokazali svetu, da demokracija lahko stori v nekaj mesecih več, kot morejo napraviti diktatorji v dolgih letih.

Nemška strahovlada na Koroškem

Obsodbe koroških Slovencev

Časopisje je že objavilo nekatera imena koroških Slovencev, ki so bili nedavno obsojeni na smrt. Prejeli smo poročilo o teh "sodnih obravnavah," katere je objavil nemški časopis "Kaerntner Zeitung" z dne 12. aprila 1943:

"Na prvi seji ljudskega sodišča (Volksgericht) pod predsedništvom dr. Freislerja, na celovškem deželnem sodišču, je bila javno obravnavana obtožba proti 37 obtožencem iz Zelenke (Sele), Eisenkapel (Železna kaplja) in Vellach (Gornja Bela).

Male skupine ljudi iz bivše koroške plebiscitne zone, postavljene iz dezerterjev, komunistov in zločincev, ojačenih od ostankov tolpe iz Gorenjske, so terorizirale ljudi na delu, izne-nada napadali in plenili kmečka posestva, morili pripadnike nemškega naroda in rajhu zveste ljudi, ter izpodkopavali obstoječi mir in red.

Na ta način so postali pomagati boljševidka Stalina in plutokratov Roosevelta in Churchilla. Ljudsko sodišče je naslednje osebe obsodilo na smrt:

Olip Tomaž, drvar iz Sele.
Doujak Janez, iz Borovlja, kovač.

Oraš Jakob, drvar iz Sele.
Gregorič Franc, kmet iz Sele.
Pristovnik Fanc, poljedelski delavec iz Sele.

Kelič Florijan, drvar iz Sele.
Oraš Jernej, kočar iz Sele.
Oraš Janez, poštni uradnik iz Sele.

Kelič Urh, poljedelski delavec iz Sele.

Vajncel Franc, kmet iz Suhari pri Pliberku.

Pasterk Jurij, kmet iz Libuče.

Zupanc Miha, kočar iz Reberce.

Olip Marija, dninarica iz Železne Kaplje.

Ljudsko sodišče je spoznalo naslednje osebe za krive, da so pomagale terorističnim tolpa-m kot pismoše ali drugače, ter da so bile v stalni zvezi z voditelji tega organiziranega odpora, pomagale pri nabiranju novih članov, prisostvovala razpravam in razgovorom o komunizmu, dajale streho in zatočišče "banditom" in tudi na druge načine podpirale ta pokret, ali pa zamenjale svojo dolžnost, da ovadijo krivce, kakor to zahteva zakon.

Vošič Jernej, iz Sele, delavec, 12 let zavora; Olip Jožef, iz Sele, delavec, 10 let zavora; Ogriz Sabina, služkinja iz Sele, 8 let zavora; Kelič Olga, poljedelska delavka, 5 let zavora; Pristovnik Katarina, delavka, 5 let zavora; Linasi Marija, hišnica iz Sele, 4 let zavora; Jug Justina, delavka iz Sele, 5 let zavora; Oraš Anica, gospodinja iz Sele, 5 let zavora; Vajncel Ursula, zasebnica iz Sele, 3 let zavora; Pasterk Katarina, kmetica iz Sele, tri leta zavora; Rožman Janez, čevljar iz Celovca, 2 leti zavora; Lušin Aleš, rudar iz Železne Kaplje, 7 let zavora; Golob Anton, drvar iz Gornje Bele, 6 let zavora; Smolnik Janez iz Žitara vasi, 4 leti zavora; Tonič Miha, tovarniški delavec, 3 leti zavora; Olip Tomaž, kmet "Jereb" iz Reberce, 8 let zavora; Olip Ursula, kmetica iz Železne Kaplje, 2 leti zavora, Eržen Jernej iz Železne Kaplje, 3 leti zavora; Jug Zora, knjigovodkinja iz Borovlja, 2 leti zavora; Ogris Marija, služkinja iz Sele, 2 leti zavora; Pristovnik Marija, zasebnica iz Sele, 2 leti zavora in Jug Vida iz Sele, 9 mesecev zavora.

Vsi sokrivci so se zagovarjali, da so ranljivi pod pritiskom in grožnjami banditov, toda to opravičilo je nesprijemljivo. Rajh mora zahtevati od vseh dostojnih državljanov, da se ne

Tisti slovenski rek, da je ne-hvaležnost plačilo tega sveta, je od muh, kar se tiče mene, ali mojega slučaja, ki ga bom povedal. Po dolgih 37 letih vlečem obresti za svoje dobro delo, ki sem ga izvršil v svoji rani mladosti. Se reče, saj ne verjamem, če hočem biti pošten, da ravno omagujem pod težo svojih dobrih del, ampak včasih tudi slepa kura najde koruzno zrno in menda je zelo napak, ako dobi človek svoja dobra dela povrnjena že na tem svetu, ker se nima potem z nobeno stvarjo bahati in zagovarjati pred sv. Petrom, ki nam bo bral levite na sodni dan popoldne iz tiste velike knjige.

Torej stvar je takale. Bilo je menda pred 37 leti (pri taki dolgi dobi par let ne šteje), ko smo peljali kravino iz Cerkniškega jezera. Tisti, ki ste doma tam od naše komisije, že veste, kaj je kravina, drugim pa tega ne bom razkladal. Kar vprašajte Meniševce, Cerklane, Grachove, Žirovčane, Jezerce, Dolencevčane, Otočane, Martinjčane, Ložane in Bločane (tudi oni s Klancev morda vedo kaj o tem važnem prideleku) in povedali vam bodo, kaj je to — kravina.

Ko smo se peljali skozi slavni trg Cerknico, sem sedel spredaj na žrdi in kazal jezik cerkniškim paglavcem, če sem katerega videl tam na "veliki gasi." Ko smo pa zavili na cesto gori proti Menišiji, sem se previdno pomaknil bolj na sredo voza (v zaledje) in se lepo vlegel ob žrdi, da je bila moja

vdajo grožnjam in pokažejo močnatost v takih nevarnih okoliščinah."

(Te spodne razprave so bile posledica upora Slovencev na stari jugoslovansko-avstrijski meji. O priliki bojev, ki se še vedno nadaljujejo med slovenskimi partizani in Gestapo, so bili dne 6. aprila zopet ubiti štiri predstavniki nacistov.)

(J. I. C.)

Celofan proti strupenim plinom

Nemški vojaški strokovnjaki so ugotovili, da celofan ne propušta nobenega plina, brez oziroma na to, če je strupeni ali ne. To nad vse važno svojstvo tenkih in prozornih celofanskih lističev do par let nazaj še ni bilo znano javnosti. Na temelju vsestranskih in temeljitih preiskav in poskusov so dognali, da so vse življenske potrebe in druge stvari, ki so pravilno zavarovane s celofanom, popolnoma varne pred delovanjem najstrupenejših plinov. Celofan je to sedaj edino sredstvo, ki ima to svojstvo. Važno pri vsem tem pa je tudi to, da celofanova zaščita ni samo učinkovita, temveč tudi cenena in je zato omogočena tudi siromašnim slojem.

Tetovirane znake se lahko odstrani

Vsaj doslej vemo, da tetoviranih znakov ne moremo odstraniti drugače, kakor z operacijo. Po takšni operaciji pa del kože manjka, na mestu prejšnjega tetoviranega znaka pa ostane grdo ožilje oziroma brazgotina po operaciji. Nekateri so poskušali odpraviti tetovirane znake s sončenjem. Res so se znaki za nekaj časa skrili, pa so se potem kmalu zopet pokazali. Neko poročilo pa pravi, da se je dvema zdravnikom v Monakovem posrečilo odpraviti tetovirane znake z neko posebno iznajdbo brez operacije. Poročilo pa ne omenja nobenih podrobnosti tega izuma.

osebica kolikor mogoče malo dna po širokem svetu.

Povedati namreč moram, smo se bližali Ribčevu, kjer so bili doma tisti poročanci, s katerimi sem bil neprestano v diplomatskih stikih. Priznati moram pa to (pa me ni nič sram), da jaz pri njih vedno ta kravino vlekel. Kako ne, če so bili na oni strani trije, jaz pa na večkrat sam. Kaj mislite, sem bil kak Goletov Tone, jih je samcat preštevati 20? Ali pa kak Jože? Ali pa kak tunc, ki se je vedno držal ga in krščanskega gesla: "kopačo po njih, ker s tem jih sebi siliš, ampak vile v roki, da jih odbrivaš..." Jaz sem bil bolj boječe sorten, sem se lahko pri vsaki priložnosti zanesel na svoje pridne pomočnike, ki me niso nikdar zapustili. Zato mi pa zdaj najhujše očitajo tiste usluge z štirinajstimi in mi jih.

Ko sem zopet pokukal na žrdi, sem videl, da smo že v Ribčevu žage in da vne-vražne armade ni nikjer. Čakal sem, da sem bil bolj v takem položaju, da sem v kak in tako izgubil slavno polje, čakavo žago izpred oči, pa sem pa na vozu vstal in zasikal, da se je katedrala v pri sv. Miklavu na Slivnici zamajala. Kaj ne, to smo junaki, da se reče.

Toda odmev mojega milo glasja še ni dobro prišel na glasu Vrtačo, ko se mi oglašajo kdo z ukanjem, da je bilo podobno pravemu glasu naših slovenskih fantov, ki so bili bodo "v noč pojoc," kot pravi prijatelj Ivan Zorman, valji pod okni naših slovenskih deklet, ko pride tisti dan.

Radovedno pogledam, kaj kliče na korajžo, takoj pripomenim, da se zopet potuhnejo kravino, če bo treba, pa opazim tam na drugem ovinku (na nišijo se more priti samo ovinkih, torej je pot do tje, ro težavnejša kot v nebesa) vojakov. Ko pridemo pozdravljamo njiju polk, slavni Toneta. Njiju polk, slavni iz Trsta, je imel namreč v knici taborišče in naša fanti sta šla domov obiskat doma prijatelje in nžance, pa ta, kakopak in menda ja.

Bila sta oba četovodji, kot bi ju iztesal iz lipe, zdravih rdečih lic, torej skozi — slovenska fanta, katere jih ni, pravim.

Povabil sem ju na voz in je bilo menda prvo moje delo na tem božjem svetu. Kranjč Tone, ki zdaj kravljam na svoji lepi farmi v lardu, mi tega še ni postal Oni dan mi je postal enega tega naročnika za Ameriško Domovino, ter pripomnil, pisaril ne bo, ker mu je bolj vajena vajevoj kot pa peresa, da bo pa šel kel katero dobro za našo Dobil je v našo družbo naročnikov Gregorja Selšaja, iz slavnega Polhovca, da doma in mi objubil se ge tako, da bo imela kmalu Willardu vsaka slovenska Ameriško Domovino in Prav lepa hvala, Tone in bo to, vas bom prišel pogledati in takrat bom videl, če je bi ostal še kak sled po tistim imenitnem basu, s katerim našo lepo meniševsko cerkev sv. Jerneja tako pretresel. Pove, so jo morali popraviti. Ti Tone, da od mojega milo glasu, s katerim sva z vami Lojzetom po meniševski grmi ni vrane plašila, ni več do ostalo. Kar pa je, zdaj na mile viže šparam, da bom lahko eno rekli na Willardu. Povej vsem Meniševcem, jih je tam in vsem drugim šim sedanjim naročnikom, bodočim naročnikom, da Grmkov Japček strašno le pozdravlja.

Spisal Ljudevit Stiasny

Nekje sem čital, kako tu učenci skrbijo za red in obisk šole. Če kdo pogreša katerega učenca, ga zve, da se potepa, pošlje tri starejšie učenice ponj. Ko ga ti pripeljejo v šolo, položijo ga na tla, vtaknejo noge v zanke, ali ga pa položijo na desko.

jujejo v nevednosti, zato prav nič ne napredujejo. Medtem, ko vidiš med drugimi škotskimi narodi povsod slepe blagostanje, so mohamedanci vasi večinoma bedne. A nimajo dovolj zemlje, prežijo se navadno s težkim delom. Ker pa niso obiskovali prave šole, vzprejemajo se najvše za najtežja in najnižja dela.

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Francisco, Cal., blagajnik John Sadatol. Iz Slovenskega podpornega društva Kalifornija.

Podružnica št. 20, Cleveland, O.
Predsednica Ivana Zalar, tajnica Cecilija Zalar.

delajo z drugimi delavci, plačajo jim mnogo manj kakor kristjanom. Tako se kaže tudi tu, kako resničen je pregovor: "Nevednost je najdražja reč v deželi."

Podružnica št. 40, Kemmerer, Pa.
Predsednik Konstantin Podlesnik, tajnik Anton Tratnik, Box 161, Danville, Wyo.; blagajnik John Kržišnik, Box 161, Danville, Wyo. Iz društva št. 24 SNPJ in št. 94 SNPJ.

Podružnica št. 41, Fontana, Cal.
Predsednik Mike Mizuri, tajnik Edvin Anton Blatnick, R. 2, Box 100, Fontana, Calif.; zapisnikar Anton Ševcar.—Iz društva št. 569, 723 SNPJ.

Podružnica št. 54, Hackett, Pa.
Predsednik Louis Slanovic, Louis Lajevic, R. D. 1, Venetia blagajnik Stanley Lajevic.—Iz društva št. 569, 723 SNPJ.

Radovičanec št. 44 Traunik Mich -

je pred nekaj tedni očital val
mu sošolcu, gospodu profes
ju Griži, da je bil rokovanj
ter rekel, da nam lahko vi p
veste, da je to res. Prosimo v
torej v imenu vseh dijakov,
stanujemo v teh hiši, da n
blagovolite pojasniti to za
vo."

Toda moja lepa beseda

spolnima zadovoljstvom. Ona je
tudi na očeta, draga mati,
s katerim večno radost uživaš
ter o hčerah svojih snivaš.

Hčere:

JANE in ALICE ROJC, VICTOR
SVETE, zet VICTOR ter vnukinja
BARBARA JOAN

Cleveland, O., 22. junija, 1943.

Sprejmite se

Ako išćete
dobrega popravljajca za va-
še čevlje, pridite k nam. Vede
prvovrstno delo. Popravljamo
stare čevlje ter imamo pol-
naložbo finih, novih moških če-
ljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.
(Tues. 10-6)

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERSE

Zenska zalezuje meš li sedaj, kar sem ti takrat duhovna in ga, kakor nesramnica v svetem pismu Jožefa grabi za plašč, grabi za rožni venec — in ga roti pri vengu, ki ga mu je podarila ... ko se je ... nepoklicana ... sramota nad sramoto ... v noči na velikonočni pondeljek ... Henrik, verjameš li sedaj? — kot menih priplazila k njemu v celico! Henrik! Poznaš li sedaj — Štefano? — Iz cerkve sem prihajajo votli glasovi menihov, ki opravljajo večerno molitev in molijo kompletorij. Nesrečniku, ki bled in potrtni ob zidu liki k smrti obsojen človek, se zdi, da pojejo mrtvaško pesem njegovi ljubezni, da jo nesejo k pogrebu, da je ves svet mrtvašnica.

Stari brat, ki je v svoji preprostosti še vedno mislil, da gre za dekle, ki je gospodu ušla, se je naenkrat spomnil na dragoceni križec; pa ga vendar ni ukradla? — Smatra za svojo dolžnost, to povedati tujcu; obotavlja in obenem vpraša: je izvilje iz sebe: Deklica da je — za slovo — podarila — gospodu Albertu dragocenost — zelo lep križec z demantom —, če je bilo to v redu? Toda da ni izgledala kakor tatca!

"O da, že vem ... Ne, ni ga ukradla. V dar ga je prejela ... od nekoga ... ki jo je ... ljubil!" Tako zakriči v gozdu ranjena zver, ki s polovico života tiči v pasti in ji železni zob bje trgajo život. Križ je dala — svojemu ljubimcu — ostriženemu menihu. Kakor vslikan je sedaj stal poleg njega kralj peklenskega brezna, oči so mu bili kakor ognjeni plameni, glas pa kakor grom, ki bobneč grmi čez gore: Verjameš li se, da verjameš o četu? Verja-

mu srce postalo kamen in je kelo. Papir je vrgel proč od sebe in z moško jezo si je strgal s prsi trak, ki ga je bila vezla ona, kača, kronana zmija. Proč, niti nitke od nje ne trpi na sebi, en sam dihanje od nje bi ga okužil. Nato mu tiplje roka po orožju ... meč ima in švi carsko bodalo.

Na samostanskem vrtu so vstajale megle, so vstajale razne podobe in so se kmalu zopet porazgubile. Okužen — da, Oskrunjen in onečaščen po tej sladki deklici — ki je vlačuga, in to je res in povelje ... je tu. Vse je jasno.

In prišli jo bodo in jo bodo tirali ... iz mesta ... in bodo razbojnali njen greh. Oh, tedaj so se mu liki krvavi, obstreljeni krokariji sesedle misli, zadnjikrat mu je zakričalo srce: in to je bila nekaj moja ljuba — moja Štefka. — Krčevito se mu je roka oklenila jekla, divje mu je zaplala kri po žilah ...

Stopil je k svojemu bratu in z bliščecimi se očmi se je zadržal: "Kam se je obrnilo dekle, ko je šlo odtod?"

"Ne vem," je odgovoril brat. "Rekla je, da se bo peljala domov k materi."

"Torej v Štajer?"

Vsa soba je bila polna senc, vsaka senca je bila zli duh. Mimo samostanskega brata je šel na mračni, temni, prazni samostanski hodnik, brat je še s portele gledal za njim in se je zopet in zopet prekrizal. V veliko grozo se mu je zdela, da strahni tujec, ki je zajahal konja, postaja vedno večji in da iznad njegovega perjastega klobuka in iznad njegovega meča v temi vstaja plavkast soj.

XII.

Močno se je mračilo, ko je iz linca proti Štajru med topoli divje dirjal jezdec; oblak prahu ga je zagrinjal, trava in grmovje je pred silnim jahačem valovalo sem ter tje. Prijahal je do starega mostu, ki že iz starodavnih časov vodi čez reko Travno. Tu ob mostu čepi ženska z otrokom v naročju in mu z zelo roko namiguje, naj počasi jaha, most da je star in preperel, da je nevarnost, da se vdre, toda jezdec ne sliši nič. Kakor vihar divja žrebec čez most, ki poka, hrešči, ječi in se kadi; o most, vdri se, da se ne dopolni črno, grozno dejanje, ki navdaja srce tega moža, okoli katerega besni in preži ves pekel ... v velikem loku je zletel Bog s križa na mostu v Travno, toda most se ni vdrl.

Jezdec je dirjal naprej, na levi in desni so v polumraku vse mogoče stvari švigale mimo njega: hiše, vodnjaki, psi, živina in zijači, on pa ni nič videl.

V glavi so se mu vse križem podile besede, ki jih je slišal, podobe, ki jih je videl. V domišljiji gleda belo devico, to je nesel s sramotnega odra; sedaj zagleda lepo, prekrasno deklico, ta je sedela na vrtu in je pela; toda vse je bilo le videz in prevara, nesramnica se je po noči priplazila v stolp; roka device, ki ni devica, piše na steno: Moj ljubi je moj in jaz sem njegova. Ljubi je menih, ha, posmehovala sta se njemu in njegovemu pohojenemu srcu. Nato se je nad njunima prokletima glavama iz moške roke razmotal zvitek, dolg kakor nebo, in na zvitku je bilo zapisano: Naj se pred vsem svetom razbojna kot vlačuga, ven iz mesta z njo, ura je prišla. Sedaj so zabobnali strelci, bili so njegovi, in zagrabili so njo, ki jo je bil nekaj ljubil, in so jo iztrgali iz materinega naročja, žig sramote je gorel na njenem obrazu. Ne, nikdar se to ne sme zgoditi, in tudi če je desetkrat vlačuga, in je desetkrat! Hujša je kakor kneginja, ki se je obesila nanj in ga je nečastno prosila ljubezni, Dalje prihodnjič

1886

1943

Naznanilo in Zahvala

S žalostnim in globoko potrtnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je bil naš družini prizadet hud udarec, ko je nemila smrt zahtevala življenje in smo izgubili iz naše srede preljubljeni in nikdar pozabljeni soprogo in mater

Rose Vidmar

ROJENA KOCJAN

ki jo je po pet mesečni mučni bolezn Bog poklical k sebi in je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 18. maja 1943 v starosti 56 let. Doma je bila od Marije Device v Polju pri Ljubljani. Po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Vida je bila položena k večnemu počitku dne 22. maja 1943 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se prisrčno zahvalimo Rev. Max Sodji za opravljene molitve ob krsti pred pogrebom, za spremstvo iz hiše žalosti v cerkev in na pokopališče, za opravljeno sveto mašo in ganljive cerkvene pogrebne obrede.

Globoko hvaležni se želimo prisrčno zahvaliti Mrs. Anna Erbežnik in Mrs. Frances Eppich, ki so ji stregle in lajšale trpljenje ter nam bili v pomoč in tolažbo, kakor tudi vsem drugim, ki so jo obiskovali v bolezn ter vsem, ki so nam kaj dobrega storili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih. Ravno tako tudi vsem, ki so jo prišli pokopit, vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

Našo prisrčno zahvalo naj prejmejo vsi, ki so v blag spomin pokojni okrasili krsto s krasnimi vencami in sicer: Tony in Jean Zimmerman, Ed, Alice in Lorrie Vidmar, James in Theresa Vidmar in družina, Dubuque, Iowa, Mr. in Mrs. Anton Eppich in družina, Mr. in Mrs. Frank Erbežnik družina, Mr. in Mrs. John Centa, Mrs. J. Vidmar in družina, Mr. in Mrs. Anton Zimmerman, Sr., The Weiss Family, Mrs. Rose Koren in hčere, Mr. in Mrs. John in Frances Plut, Jr., Mr. Joseph Franc, Sr., Mr. in Mrs. Joseph Franc, Jr., Mr. in Mrs. Louis Strnad in družina, Turk, Tisovec in Kobal družine, Mr. in Mrs. Frank Summers, Mr. in Mrs. William Kobe, Mr. in Mrs. Frank Gabriel, Mr. in Mrs. Krajc, Mr. in Mrs. Bohar, Mr. in Mrs. Anton Svete družina, E. 60 St., Oblak in Erbanija družine, Mr. in Mrs. Chas. Dieter, Mr. in Mrs. A. J. Kilinsky, G.-E. Night Shift, Employees of General Dry Batteries, Cleveland, Ohio, The Boys in the Machine Shop of General Dry Batteries, Cleveland, Ohio, Cleveland Lamp Works Machine Shop Employees, Factory Supervisors, Dubuque, Iowa, General Dry Batteries Inc. Federal Labor Union Local 18267, podružnica št. 25 SZZ. Enako tudi prisrčna hvala sledečim prijateljem in sosedom za tako krasen skupni venec in za dar za sveto mašo: Mr. in Mrs. Ludvig Jakomin družina, Mr. in Mrs. John Jakomin družina, Mr. in Mrs. Poje, Jr., Mr. in Mrs. Winter, Jr., Mrs. U. Skaricich, Mr. in Mrs. Geo. Meyers, Mr. in Mrs. A. Martincic, Jr., Mr. in Mrs. L. Furlan družina, Mr. in Mrs. Bencina, Mr. in Mrs. Oblak, Mr. in Mrs. Fifolt, Mr. in Mrs. Zelko družina, Mr. in Mrs. Velic, Mrs. Mary Fink, Mr. in Mrs. Emil Trunk, Mrs. Hribar, Mr. in Mrs. Horyat družina, Mr. in Mrs. Fortune, Mr. in Mrs. Svigel, Mrs. Schmidt, Mr. in Mrs. J. Marincic, Mr. in Mrs. Agnes Kordell, Mr. in Mrs. Louis Kolar. Ravno tako tudi prisrčna hvala nabiralkam Mrs. Jakomin, Mrs. Frances Jakomin in Mrs. Anna Poje za njih trud.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so darovali za svete maše za mirni pokoj blage duše, in sicer: Tony in Jean Zimmerman, Ed, Alice in Lorrie Vidmar, James in Theresa Vidmar in družina, Mr. in Mrs. Frank Erbežnik, E. 58 St., Pvt. Frank Erbežnik, Mr. in Mrs. J. Centa, E. 74 St., Mr. in Mrs. Kotnik, Mrs. Joseph Vidmar in družina, Mr. in Mrs. Matt Modic, Mr. in Mrs. Frank Justin, Jr., Mr. in Mrs. Victor Vidmar, Mr. Tony Vidmar, Arrowhead Ave., Mr. in Mrs. Zimmerman, Sr., Mr. in Mrs. Weiss in družina, Josephine Weiss in Frank Hocevar, Mr. in Mrs. John Vidmar, Mr. in Mrs. Zakrajšek, E. 74 St., Mr. in Mrs.

John Novak in družina, Mrs. Rose Koren, Mr. in Mrs. Joseph Mlakar družina, Primožnik družina, Mr. in Mrs. Jakomin družina, Lud. Jackomin družina, Mr. in Mrs. Dolence, Mr. in Mrs. R. Otonicar, Sr., Mr. in Mrs. Poje, Mr. in Mrs. Krecic, Mr. in Mrs. Centa, E. 49 St., Mr. in Mrs. Tom Bucher, Plut, Sr. družina, Pekelj družina, Mr. in Mrs. A. Zallnick, Mr. in Mrs. Frank Mahne, Mr. in Mrs. Furlan, Mr. in Mrs. C. Winters, Laure in Bobby Reschke, Mr. Joseph Franc, Sr., Mr. in Mrs. Franc, Jr., Mr. in Mrs. John Susnik, Mrs. Pauline Stampfel, Petrincic družina, Mr. in Mrs. John Jevnikar, Mr. in Mrs. A. Tisovec, Mr. in Mrs. Frank Bradac, Mr. in Mrs. Joseph Oklessen, Mr. in Mrs. Jean Gribbons, Mr. in Mrs. Helen Samich, Mr. in Mrs. J. Pozelnik, Mr. in Mrs. J. Golich, Mr. in Mrs. Frank Unetic, Celesnik družina, Mr. in Mrs. Strab, Pvt. Louis Kovacic, Mr. in Mrs. Joseph Turk, E. 61 St., Mr. in Mrs. Frank Gabriel, Mr. in Mrs. Edward Bradac, Mr. in Mrs. A. Martincic, Sr., Mr. in Mrs. J. Lozar, Mr. in Mrs. Verbic, Luther Ave., Vertosnik družina, Mr. in Mrs. Louis in Frances Kolar, Mr. in Mrs. A. Novak, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. Fr. Rode družina, Mrs. Skully, Orton Ct., Mr. in Mrs. Jeray, Mr. in Mrs. Pohar, Mr. in Mrs. John Erbežnik, Mrs. Oblak in Mrs. Wolf, Mr. in Mrs. Bencina, Zakrajšek družina, E. 60 St., Mr. in Mrs. Frank Svigel, Mr. in Mrs. J. Leskovec, Mr. in Mrs. Joseph Lunder, Mrs. Frances Petric, Marcella in Grace Betterleys in Mary Pousche, Mr. in Mrs. Betterley, Mr. in Mrs. Moore, Mr. in Mrs. Fortune, E. 60 St., Mr. in Mrs. J. Fortune, Prosser Ave., Mr. in Mrs. Velic in družina, Mrs. Hribar, Brodnik družina, Edna Ave., Konjar družina, Mr. in Mrs. Jos. Buchar, Branisel družina, Miss Josephine Miklavcic, Mrs. Helen Fortuna, Mr. in Mrs. Jos. Strumbel, Mr. in Mrs. Somrak, Mrs. Belko, Mrs. Anna Papes, Miss Estella Lippian, Mr. in Mrs. Muniza, Mrs. Mollie Nousek, Mr. in Mrs. John J. Saye in družina, Mr. in Mrs. Bial, Mr. in Mrs. Anne Guley, Mr. in Mrs. Skok, društvo sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J., Mr. in Mrs. John Holfkemeyer, Dubuque, Iowa, Mr. in Mrs. Henry Holfkemeyer in Mrs. Pfahl, Dubuque, Iowa, Mr. in Mrs. William Pecoy, Dubuque, Iowa, General Dry Batteries, Cleveland Plant Machine Shop Employees and Supervisors, Dubuque, Iowa.

Iskrena zahvala naj velja vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Prisrčno zahvalo želimo izreči tudi vsem, ki so izrazili simpatije s pismi ali pa sožalnimi kartami.

Nadalje naj prejmejo našo prisrčno zahvalo članice društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ in podružnice št. 25 SZZ, ki so se udeležile skupne molitve ob krsti pokojne ter se udeležile sv. maše in pogreba. Posebna prisrčna hvala pa članicam, ki so nosile krsto ter jo spremile do groba in jo položile k večnemu počitku.

Našo prisrčno zahvalo pa želimo izreči pogrebni mu zavodu Zakrajšek Funeral Home za vso prijazno naklonjenost in za lepo urejen pogreb.

Slučajno, če smo pomotoma kakšno ime izpustili, prosimo oprostjenja ter se jim želimo ravno tako prisrčno zahvaliti.

Preljubljena in nikdar pozabljena soproga in mati, žalostna so naša srca, ker Tebe ni več med nami, ker že Te je odpoklical Bog in morala si zapustiti svoje drage. Tolaži nas le misel, da se je končalo Tvoje mučno trpljenje in legla si k zaslužnemu večnemu počitku. Os tala nam boš vedno v sladkem spominu in naj Ti ljubi Bog sedaj obilno poplača in naj Ti podeli večni mir in nebeška luč naj Ti sveti.

Žalujoči ostali:

IGNAC VIDMAR, soprogo
JAMES, ANTHONY in EDWARD, sinovi
JOSEPHINE, ANNE, JEAN poroč. Zimmerman, hčere
THERESA in ALICE, sinahe; ANTHONY, zet

BETTY JANE, HELENE, LORETTA JEAN in LEE ANN, vnukinje

V stari domovini zapuša žalujočo sestro in številno sorodnikov tukaj in v stari domovini.

Cleveland, Ohio, 22. junija 1943.

It's the story
about the man who
stopped Hitler!

WARNER'S
MISSION
TO
MOSCOW

By former U.S. Ambassador
JOSEPH E. DAVIES

You never saw
a picture like it!
COME AND BE AMAZED!

WALTER HUSTON - ANN HARDING - MICHAEL CURTIZ

Prične v četrtek 24. junija

WARNER
BROS.

HIPPODROME

NAJBOLJŠA BARVA

danes na trgu za tla, najsi bo v hiši ali zunaj na verandi je

FLOOR LUX

Z enkratnim barvanjem pokriva cement ali pa platno na verandi.

Pri nas dobite tudi WHITE LEAD in 100% čisto laneno olje.

Naročila pripišemo tudi na dom.

JIM SEPIC HARDWARE

16009 Waterloo Rd.

KE 1300

VEČJA NAROČILA PRIPIŠEMO NA DOM.